

Badanie stanowisk komitetów wyborczych “Dylematy Europejczyka”

Komentarz ekspercki

Badania prowadzone w dziedzinie nauk społecznych niejednokrotnie doprowadzają do sytuacji, w której analiza zawężona wyłącznie do wyników badań nie pozwala na wysnucie wielu wartościowych wniosków. W szczególności, to refleksja wzbudzona obserwacją procesu badawczego oraz reakcji badanych podmiotów polityki umożliwia pogłębioną analizę zjawiska, precyzującą niezwykle trudne do zobrazowania zjawiska polityczne. Również w przypadku badania komitetów wyborczych zarejestrowanych przez Państwową Komisję Wyborczą w wyborach do Sejmu RP i Senatu RP zaplanowanych na dzień 15 października 2023 r., istotne badawczo spostrzeżenia wynikają nie tylko z udzielonych odpowiedzi w formie ustosunkowania się do zbioru sformułowań, ale przede wszystkim ze zbioru doświadczeń zespołu realizującego badanie, nabytych w okresie od 1 września do 1 października 2023 r. W opinii autora niniejszego komentarza, niska responsywność komitetów wyborczych wykracza zdecydowanie poza często napotykaną niechęć do wzięcia udziału w badaniu realizowanym metodą sondażu diagnostycznego za pomocą techniki ankiety. Równocześnie, niemożliwe jest jednoznaczne przypisanie sprawczości wyłącznie jednemu z czynników, oddziałujących na niską responsywność komitetów wyborczych w okresie rywalizacji o zdobycie poparcia, niezbędnego do objęcia i sprawowania władzy w demokratycznym państwie prawa.

Przede wszystkim, brak możliwości ustalenia jakiegokolwiek formy kontaktu z 19 komitetami wyborczymi zarejestrowanymi przez Państwową Komisję Wyborczą skłania ku refleksji nad bardzo niskim poziomem zinstytucjonalizowania sformalizowanych organizacji politycznych w Polsce. Z uwagi na brak zamieszczenia danych kontaktowych w sieci (za wyjątkiem podania danych osobowych pełnomocnika wyborczego i pełnomocnika finansowego na witrynie PKW), ponad 25% zarejestrowanych komitetów nie tworzy nawet podstawowych warunków do utrzymywania komunikacji z otoczeniem społecznym. Kolejnym argumentem, przemawiającym za powszechnym występowaniem zjawiska jest fakt, że niektóre komitety nie zarejestrowały ani jednego kandydata w wyborach do Sejmu RP czy Senatu RP, niwecząc trud podjęty w celu skutecznego zarejestrowania komitetu. Za wyjątkiem największych partii politycznych, komitety wyborcze najczęściej cierpią na brak rozwinięcia struktur umożliwiających delegowanie zadań i efektywną realizację zamierzonych celów. Istotne ograniczenie liczby osób bezpośrednio zaangażowanych w działalność komitetu niejednokrotnie była komunikowanym Instytutowi Nowej Europy powodem braku możliwości sprawnego udzielenia odpowiedzi.

Jednakże, równoległe do problemów wynikających z niskiego poziomu rozwoju instytucjonalnego niewielkich komitetów politycznych, również najistotniejsze siły polityczne w Polsce posiadające szeroką reprezentację w Sejmie i Senacie RP najczęściej nie posiadają odpowiednio efektywnie działających struktur, aby moc efektywnie w skali ogólnopolskiej odpowiadać na zainteresowanie elektoratu linią programową organizacji. Również w przypadku największych partii politycznych, scentralizowanie potencjału osobowego w strukturach ogólnokrajowych nie pokrywa się z budową solidnych fundamentów regionalnych. W związku z tym, w partiach typu wodzowskiego proces podejmowania decyzji mogących oddziaływać na wynik wyborczy, jest przewlekły i niejednokrotnie nie jest całkowicie a nawet częściowo realizowany.

Nawet w największych komitetach dochodziło do sytuacji, w których to sami działacze poszczególnych stronnictw nie byli w stanie skomunikować się z własnym sztabem wyborczym przez wiele dni.

Równoległe, istotne zmiany w podejściu do badań ustosunkowania się komitetów wyborczych do ważnych elementów debaty publicznej w Polsce, nastąpiło w wyniku rozwoju najpopularniejszych nawigatorów politycznych. Cyfrowe narzędzia pozwalające na mniej lub bardziej precyzyjną ocenę zgodności poglądów organizacji politycznych z poglądami elektoratu poprzez badanie zgodności ustosunkowania się wyborców i wybieranych do tych samych stwierdzeń, stały się w drugiej dekadzie XXI wieku narzędziami istotnie wspomagającymi proces podejmowania decyzji wyborczych setek tysięcy Polaków. Jednakże, już w wyborach w 2015 roku polskie siły polityczne zrozumiały, jak obosiecznym narzędziem okazują się być nawigatory polityczne. Na polskiej scenie politycznej doszło do zmiany układu sił w parlamencie nie tylko dlatego, że społeczeństwo poszukiwało alternatywy względem naprzemiennych rządów dwóch największych ugrupowań politycznych w Polsce, ale również na bazie uświadomienia występowania zróżnicowanych organizacji znacznie bliższych światopoglądowi wyborców aniżeli rywalizujące o większość w parlamencie dwie partie. Sytuacja ta spowodowała, że już w 2016 roku podczas wyborów prezydenckich, obie największe siły polityczne nie udzieliły odpowiedzi organizacji tworzącej Latarnika Wyborczego w obawie o możliwość utraty poparcia w pierwszej turze względem rywalizujących kandydatów na Prezydenta RP, reprezentujących znacznie mniejsze i bardzo zróżnicowane stronnictwa polityczne.

Sytuacja ta doprowadziła do impasu, w którym brak odpowiedzi komitetów wyborczych w badaniach ustosunkowania się do ważnych elementów debaty publicznej staje się nie tyle wyrazem niechęci czy niewystarczającego rozwoju instytucjonalnego organizacji, braku wystarczających środków czy braku zrozumienia istotności utrzymywania kontaktu ideowego z otoczeniem za pomocą cyfrowych narzędzi, ale przede wszystkim celowego działania mającego w zamyśle nie dopuścić do szerszego oglądu elektoratu na istniejące, faktyczne różnice pomiędzy rywalizującymi organizacjami politycznymi, aniżeli te przez nie upowszechnianie i służące stratyfikacji społecznej wyłącznie w celu zdobycia i utrzymania władzy. 2023”

W związku z tym, przed twórcami polskich nawigatorów politycznych pojawia się poważny problem o charakterze metodologicznym. Dwa najbardziej znane nawigatory polityczne niejednokrotnie nie otrzymując odpowiedzi badanych organizacji, samodzielnie dokonują oceny ustosunkowania się organizacji względem wybranego zbioru sformułowań. Działanie to jest bardzo wątpliwe pod względem uzyskania możliwie precyzyjnego obrazu ustosunkowania się do badanych kwestii, ponieważ następuje zapośredniczenie wynikające z subiektywizacji oceny i argumentacji, skutkującej udzieleniem odpowiedzi służącej tworzenia nawigatora politycznego w zastępstwie za organizację. W związku z tym, w przypadkach w których to zespoły tworzące nawigatory polityczne zmuszone są samodzielnie poszukiwać dowodów na takie a nie inne ustosunkowania się danej organizacji politycznej, dokonują de facto narzucenia własnej wizji odpowiedzi komitetu, a nie właściwej odpowiedzi badanej organizacji – bez względu na to, jak lakoniczna czy niejednoznaczna jest.

Podsumowując, brak odpowiedzi na badania ustosunkowania się komitetów wyborczych do ważnych elementów debaty publicznej najprawdopodobniej istotnie wykracza poza zwykłą niechęć czy postawę nacechowaną brakiem zaufania i wiary w możliwość realizacji zobiektywizowanych, bezstronnych badań komitetów wyborczych, na czym traci nie tylko elektorat czy badane partie polityczne, ale całe społeczeństwo. Finalizując ten komentarz, pozostawię Państwu do refleksji właściwą przyczynę niemal powszechnego zjawiska usuwania z sieci i innych zbiorów źródeł uprzednio opracowanych programów politycznych a nawet tworzenie zbiorów obietnic społecznych nie nazywanych celowo programami wyborczymi.

*Aleksy Borówka
Wiceprezes Instytutu Nowej Europy
Kierownik projektu “Badanie komitetów wyborczych 2023”*

Marta Kąkol

Specjalizuje się w polityce Unii Europejskiej, szczególnie w zakresie stosunków międzynarodowych oraz polityki energetycznej, społecznej i migracyjnej. Jest absolwentką studiów magisterskich w zakresie polityki na Uniwersytecie w Oksfordzie oraz studiów licencjackich z filozofii, polityki i ekonomii na Uniwersytecie w Utrechcie. Zawodowo zajmowała się szeroko pojmowanym doradztwem politycznym i biznesowym oraz pisanem artykułów dziennikarskich.

Komentarz Ekspertki na temat Poglądów Komitetu Wyborczego Nowej Lewicy

Analiza poglądów Komitetu Wyborczego Nowej Lewicy wobec Unii Europejskiej przedstawia kompleksowy i hybrydowy stosunek, który balansuje pomiędzy europejskim federalizmem a zobowiązaniem do zachowania tożsamości narodowej. Ten dwoisty charakter ukazuje próbę zrozumienia Unii jako struktury zarówno ponadnarodowej, jak i międzynarodowej.

Zaczynając od roli Polski w Unii Europejskiej, Nowa Lewica prezentuje pro-unijne stanowisko, które jest zgodne z jej ideałami. Wsparcie dla zniesienia zasady jednomyślności w Radzie Europejskiej czy dla stworzenia wspólnej armii europejskiej, wskazuje na chęć powstania silniejszej, zintegrowanej Unii, zdolnej do szybkiego i efektywnego podejmowania decyzji. Nowa Lewica podkreśla, że relacje z Unią wykraczają poza kwestie ekonomiczne, wskazując w tym samym czasie na ideę Trójmorza jako instrument, który może wzmacniać, a nie zagrażać, europejskiej spójności.

Co do kierunku integracji, Nowa Lewica zdecydowanie popiera federalistyczne ambicje, choć podkreśla konieczność równoczesnego rozwoju i zachowania kultury narodowej. Tym samym, partia ta wpisuje się w nurt postmaterialistycznej lewicy, dla której zarówno kwestie identyfikacji, jak i socjalne są istotne. Można to interpretować jako próbę pogodzenia sprzecznych nacisków: postępującej integracji europejskiej oraz rosnącego nacjonalizmu i zwiększonego zainteresowania sprawami lokalnymi.

Kluczowe jest tu jednak zauważenie, że taka dwoistość prowadzi do pewnych sprzeczności. Przykładowo, koncepcja wprowadzenia listy europejskiej do wyborów w Parlamencie Europejskim, przy jednoczesnym utrzymaniu list narodowych, może się spotkać zarówno z entuzjazmem, jak i krytyką. Podczas gdy taka lista mogłaby mobilizować wyborców do myślenia poza narodowymi ramami, równocześnie może być postrzegana jako narzucenie z góry ponadnarodowej listy kandydatów, co z kolei zwiększałoby deficyt demokratyczny i podsycało eurosceptycyzm.

Nowa Lewica wydaje się zdawać sprawę z tego problemu. Podkreśla, że rozwój instytucji europejskich jest pożądanym tylko wtedy, gdy czerpią one legitymizację bezpośrednio od obywateli. To interesujące podejście, na przykład w kontekście wspólnej polityki klimatycznej i energetycznej, gdzie Nowa Lewica widzi korzyści dla Polski, ale tylko pod warunkiem demokratycznej legitymizacji.

W tym kontekście, Nowa Lewica staje przed wyzwaniem wyważenia swoich ambicji federalistycznych z narastającym sceptycyzmem wobec Unii, szczególnie w aspektach społeczno-kulturowych. Kompromisy są nieuniknione, ale trudne do osiągnięcia, gdyż zasady i kompetencje różnych organów muszą być jasno zdefiniowane i akceptowane przez obie strony.

Nowa Lewica prezentuje poglądy, które są zarówno ambitne, jak i pełne wyzwań. Ostatecznie, jej stanowisko wobec UE jest próbą zharmonizowania różnorodnych, a czasem sprzecznych, interesów i tożsamości, co może być kluczem do zrozumienia jej roli i potencjału w kształtowaniu przyszłości Polski w kontekście europejskim.

Marta Kąkol

Dr Mateusz Bartoszewicz

Absolwent Wydziału Nauk Społecznych UW, specjalizujący się w badaniach nad wpływem społecznym i propagandą polityczną. Wykładowca przedmiotów z zakresu nauk społecznych na Uniwersytecie Dolnośląskim DSW i na UW. Obecnie pracuje na stanowisku Senior Internal Business Advisor w EY Global Services Poland Sp. z o.o.

Komentarz Ekspertki na temat Poglądów KW PIAST - Jedność Myśli Europejskich Narodów i Świata

Blok I „Polska w Unii Europejskiej”

Członkostwo Polski w UE w optyce KW Piast to bardzo istotna kwestia. Komitet ten optuje za traktowaniem relacji z UE jako ważniejszych od relacji z USA, argumentując to przede wszystkim większą bliskością geograficzną partnerów europejskich. KW Piast zdecydowanie popiera prowadzenie polityki wielowektorowej w zakresie jednoczesnego budowania relacji z UE oraz w regionie Trójmorza.

Blok II „Integracja europejska”

W kontekście przyszłości integracji europejskiej KW Piast przeciwstawia się tendencjom federalizacyjnym, proponując w zamian budowanie UE w oparciu o suwerenne ojczyzny. Zdaniem KW Piast dopuszczalne byłoby zwiększenie uprawnień Parlamentu Europejskiego (w celu usprawnienia decyzyjności), natomiast nie powinno się wprowadzać mechanizmu umożliwienia wyborcom danego państwa głosowania na kandydatów z innych państw. KW Piast wyraźnie sprzeciwia się zwiększaniu zakresu decyzyjności instytucji unijnych innych niż Parlament Europejski kosztem decyzyjności władz państwowych oraz traktowaniu mechanizmu praworządności jako instytucji sankcyjnej wobec państw narodowych. KW Piast w mniej zdecydowany sposób sprzeciwia zniesieniu zasady jednomyślności w Radzie Europejskiej, ale za to bardzo wyraźnie argumentuje za budowaniem i wzmacnianiem wspólnej tożsamości europejskiej wśród obywateli UE.

Blok III „Poszerzenie Unii Europejskiej”

KW Piast optuje za rozszerzeniem UE o Ukrainę, a także o inne kandydujące państwa (m.in. bałkańskie). Odnosnie ewentualnego rozszerzenia o Ukrainę, KW Piast zgodę Polski uzależnia od wcześniejszego wyjaśnienia kwestii zbrodni wołyńskiej z okresu II wojny światowej. Z drugiej strony KW Piast wyraźnie przeciwstawia się dalszym rozszerzeniom struktur UE o Turcję, Gruzję i Armenię.

Blok IV „Gospodarka”

W ramach wprowadzenia waluty euro oraz realizacji wytycznych wspólnej, unijnej polityki klimatycznej KW Piast reprezentuje stanowisko zdecydowanie krytyczne. Głównym argumentem w tym zakresie jest nacisk na niezależność i suwerenność państwa w obrębie wspólnoty. Konsekwentnie z powyższym, KW Piast zdecydowanie popiera zniesienie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) oraz priorytetowe traktowanie bezpieczeństwa energetycznego państwa, skutkujące stawianiem go jako wartości ponad orzeczeniami sądów europejskich (np. sprawa kopalni w Turowie). Podobne stanowisko KW Piast reprezentuje w kontekście sporu o sądownictwo, jaki zaistniał między polskim rządem a Komisją. Zdaniem KW Piast: „Sądownictwo, to sprawa suwerennych Ojczyzn”. Komitet reprezentuje zdecydowane stanowisko w zakresie imperatywu ochrony rynku wspólnotowego przed importem produktów rolnych z Ukrainy.

Blok V „Bezpieczeństwo”

KW Piast stoi na stanowisku, że UE i Polska jako państwo członkowskie powinny wypracować strategiczną i militarną niezależność od USA i Chin, a także dbać o odtworzenie własnych łańcuchów dostaw. Z drugiej strony KW Piast przeciwstawia się koncepcji utworzenia armii europejskiej pod dowództwem instytucji UE. Komitet argumentuje, że Polska powinna chronić granice zewnętrzne UE przed napływem nielegalnych imigrantów. Ponadto, państwo polskie nie powinno uczestniczyć solidarnie z innymi państwami UE w mechanizmie relokacji nielegalnych imigrantów. Jak wskazali przedstawiciele Komitetu: „Kto chce, niech sobie przyjmuje. Żadnych nacisków w tym zakresie!”

Dr Mateusz Bartoszewicz

Aleksy Borówka

Wiceprezes Zarządu, Doktorant na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego, Przewodniczący Krajowej Reprezentacji Doktorantów w kadencji 2020. Autor kilkunastu prac naukowych, poświęconych naukom o bezpieczeństwie, naukom o polityce i administracji oraz stosunkom międzynarodowym. Laureat I, II oraz III Międzynarodowej Olimpiady Geopolitycznej. Dyrektor Programu Bezpieczeństwo.

Komentarz Ekspertki na temat Poglądów KW Ruch Dobrobytu i Pokoju

Ogólną prawidłowością ustosunkowania się komitetu Ruch Dobrobytu i Pokoju jest odniesienie do interesu gospodarczego. Ustosunkowanie się komitetu przypomina zastosowanie podejścia klasycznie liberalnego, w którym rozwój gospodarczy oparty na gospodarce wolnorynkowej, zestawiony jest z dozą realizmu pozwalającego na trzeźwą ocenę polityki międzynarodowej w kategoriach opłacalności ekonomicznej.

Podejście to uwidacznia się w Bloku I, w którym obecność Polski w Unii Europejskiej warunkowana jest przede wszystkim dostępem do wspólnego rynku ekonomicznego jako uwarunkowania pozwalającego na czerpanie istotnych i zróżnicowanych korzyści finansowych. W związku z tym, zdecydowanie stwierdzenie o wyższym poziomie ważności stosunków z Unią Europejską nad stosunkami z USA wynika ze znacznie istotniejszego powiązania gospodarczego z rynkiem europejskim. Przeniesienie kategorii zaangażowania w politykę międzynarodową na zasadach związanych z konkurencją wolnorynkową podkreśla klasycznie liberalne podejście, w którym bilans handlu międzynarodowego wyznacza istotność strategiczną regionu, stąd Inicjatywa Trójmorza jest i powinna być według komitetu, ugrupowaniem zwiększającym konkurencyjność wewnątrzunijną.

**Komentarz do badania
wybranych komitetów wyborczych 2023**

Równocześnie, Ruch Dobrobytu i Pokoju z dystansem podchodzi do głębokich zmian w Unii Europejskiej, podkreślając liczne wyzwania, związane z zapewnieniem systemu prawnego UE uniemożliwiającego dyskryminację społeczeństw poszczególnych państw. Oceniając sformułowanie, odnoszące się do możliwości głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego na kandydatów z innych państw, komitet ocenił ten pomysł jako nierealny. Sankcyjny mechanizm praworządności wobec państw narodowych został oceniony pozytywnie z uwagi na możliwość odgrywania roli zabezpieczenia społeczeństwa przed brakiem realizacji jego woli przez rząd narodowy. Szczególnym wyzwaniem, podkreślanym przez komitet w Bloku II dotyczącym integracji europejskiej, jest niesprawiedliwe traktowanie przez organy unijne państw współtworzących UE. Ponownie, silna podbudowa dotycząca opierania ustosunkowania się komitetu o kwestie gospodarcze pojawia się w przypadku zdecydowanego sprzeciwu wobec „Unii wielu prędkości”. Nawet w kontekście ideowym, głębokie oddziaływanie myśli liberalnej podkreśla zasadę swobodnej konkurencyjności, opartej o jednostkową decyzyjność człowieka.

W kontekście poszerzenia struktur unijnych, komitet Ruch Dobrobytu i Pokoju jest istotnie sceptyczny z uwagi na fakt niespełniania przez kolejne państwa ubiegające się o członkostwo w Unii Europejskiej warunków, odnoszących się także do praworządności, sprawiedliwości czy demokratyzacji życia społecznego. Jednakże, komitet ten wyraźnie separuje Turcję oraz Gruzję i Armenię jako wyraźne odmienne kulturowo i cywilizacyjnie od Europy, podkreślając jednocześnie wyzwania związane z inwestycją w wyrównanie poziomu rozwoju gospodarczego. Istotne różnice występują w podejściu do oddziaływania instytucji unijnych; w przypadku gdy decyzja naruszać może interes gospodarczy, komitet jest nastawiony sceptycznie, podczas gdy władna interwencja Trybunału Sprawiedliwości UE w kształt sądownictwa nie jest postrzegana jako warta nieuzyskania środków z Krajowego Planu Odbudowy. Odniesienie do wartości, związanej ze wspólnym rynkiem, ponownie pojawia się w kwestiach jednoznacznie pozytywnego nastawienia do polityki antydumpingowej.

Również w Bloku IV, poświęconym kwestiom gospodarczym, przyjęcie Euro czy realizacja wspólnej polityki klimatycznej UE a także zasady systemu handlu uprawnieniami do emisji są określane negatywnie z uwagi na koszty i ryzyko poniesienia strat finansowych oraz naruszeniem wewnętrznej decyzyjności społeczeństwa względem współtworzonej gospodarki.

W ostatnim bloku, dotyczącym kwestii bezpieczeństwa, przebija się podkreślenie bezpośredniej sprawczości jednostek współtworzących społeczeństwa w postaci przekonania o konieczności realizacji woli społeczeństwa przez wybrane przez nie władze. Problem migracyjny ponownie wpisuje się w ogólną prawidłowość ustosunkowania poprzez odniesienie do ekonomizacji polityki migracyjnej przez utrzymanie stosunków dobrosąsiedzkich z graniczącymi państwami, co pozwoliłoby racjonalniej wykorzystać środki, przeznaczone na kwestie migracyjne. Ocena armii europejskiej opiera się na możliwości stworzenia wspólnych sił, działających w zakresie obronności UE na zasadzie paraleli do funkcji Europolu względem istniejących, państwowych sił policyjnych. Silna podbudowa wartości liberalnych uwypukla się także w kontekście przekonania o skuteczności rozwiniętego, wolnego, wspólnego rynku europejskiego jako narzędzia rozwiązywania wszystkich problemów. Wypracowanie autonomii zarówno militarnej, jak i strategicznej, jest pozytywnie oceniane jako zgodne z całokształtem wizji Europy, nakreślonej w badaniu przez komitet.

Podsumowując, komitet Ruch Dobrobytu i Pokoju opiera wizję Europy o wspólny rynek i mechanizmy wolnorynkowe, pozwalające państwom współtworzącym struktury unijne na współtworzenie Unii Europejskiej na zasadzie równego traktowania i poszanowania niezależności państw. Interes narodowy jest niemal wyłącznie postrzegany w kategoriach opłacalności ekonomicznej i wpływu na rozwój gospodarczy, podobnie jak ustosunkowanie się do spraw polityki międzynarodowej ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej.

Aleksy Borówka

Komentarz Ekspercki na temat Poglądów KW Wyborców Profesora Krzysztofa Gutkowskiego

Komitet Wybroczy Wyborców Profesora Krzysztofa Gutkowskiego charakteryzuje się względnie ostrożnym stanowiskiem wobec funkcjonowania Polski w strukturach Unii Europejskiej, podkreślając jednocześnie, że bieżąca sytuacja raczej uzasadnia członkostwo. Komitet ten stawia znak równości pomiędzy ważnością relacji Polski z USA i UE, jednocześnie podkreślając konieczność prowadzenia polityk regionalnych w Unii Europejskiej w sposób koherentny z bieżącą polityką UE a nie alternatywny czy konkurencyjny.

W Bloku II związanym z integracją europejską, komitet jednoznacznie opowiada się przeciwko federalizacji Unii Europejskiej, co również przejawia się brakiem zgody na możliwość głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego na zagranicznych kandydatów. Równocześnie, komitet zdecydowanie sprzeciwia się poszerzaniu kompetencji instytucji unijnych, zniesienia zasady jednomyślności, czy stosowania mechanizmu samorządności jako sankcyjnego względem państw narodowych, jako sprzecznego z ideą suwerenności państw. Jednocześnie, KWW Profesora Krzysztofa Gutkowskiego nie ustosunkowuje się jednoznacznie względem Unii wielu prędkości, konstruktywnie krytykując budowę wspólnej tożsamości europejskiej na bazie uznania pojęcia „europejskości” za szersze względem przynależności do UE.

Równocześnie, komitet nie ustosunkowuje się wyraźnie „za” ani „przeciw” poszerzeniu struktur Unii Europejskiej o Ukrainę, którą Polska powinna wspierać w akcesji na zasadzie porozumień bilateralnych. Podobnie, niejednoznacznie komitet opowiada się za członkostwem innych państw ubiegających się o akcesję. Jedynie w przypadku Turcji oraz państw Kaukazu, komitet raczej nie zgadza się na akcesję z uwagi na odmienne położenie geograficzne i geopolityczne.

W kontekście gospodarczym, KWW Profesora Krzysztofa Gutkowskiego jednoznacznie sprzeciwia się wspólnej polityce klimatycznej UE, wskazując, że jest niekorzystna dla Polski i wymaga przededefiniowania [KMI]. Równocześnie, komitet nie udziela jednoznacznej odpowiedzi na pozostałe kwestie gospodarcze, wskazując możliwość zróżnicowanego ustosunkowania się do członów sformułowania, za wysoki stopień skomplikowania sprawy kopalni w Turowie, czy warunkowania dostępu do środków z Krajowego Planu Odbudowy zastosowaniem wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE. Jednocześnie zgadzając się z koniecznością stosowania ochrony rynku wspólnotowego, KWW Profesora Krzysztofa Gutkowskiego opowiada się za normowaniem spraw importu produktów rolnych z Ukrainy na bazie stosunków bilateralnych. [KMI]Zmiany jej założeń?

W bloku pytań dotyczących bezpieczeństwa, zdecydowana postawa mająca na celu ochronę granic przed napływem nielegalnych imigrantów według KWW Profesora Krzysztofa Gutkowskiego wynika z obowiązujących umów międzynarodowych i obowiązującego prawa. Równocześnie, komitet raczej się nie zgadza z uczestnictwem Polski w mechanizmie relokacji migrantów, wskazując na zróżnicowanie sytuacji uchodźców. Pomimo zdecydowanego sprzeciwu wobec wspólnej armii europejskiej, komitet nie udzielił jednoznacznego komentarza. Pozytywnie ocenione zostało wypracowanie strategicznej i militarnej autonomii względem USA z uwagi na pozytywne ustosunkowanie się do wielowektorowości polityki międzynarodowej. Jednocześnie, w pytaniu dotyczącym odtworzenia łańcuchów dostaw i zmniejszenia uzależnienia od Chin, komitet podkreśla problematykę rzeczywistej możliwości prowadzenia niezależnej polityki, która jest oceniana jako jednoznacznie pozytywna.

Zróżnicowanie odpowiedzi oraz ich niejednoznaczna argumentacja podkreśla odmienny charakter tworzenia fundamentów aksjologicznych ustosunkowania się komitetu tworzonego przez wyborców w celu zgłoszenia kandydata w jednomandatowym okręgu wyborczym, co daje większą niezależność i mniejszą skłonność do budowania spójności ideologicznej na bazie wybranego systemu wartości.

Dr Paula Wiśniewska

Europeistyka, doktor nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Autorka książki „Federacyjne koncepcje integracji europejskiej w programach i polityce wybranych partii na poziomie europejskim” (Kraków, 2020). Przez lata była związana naukowo i dydaktycznie z Uniwersytetem Wrocławskim. Członki Team Europe Direct przy Komisji Europejskiej.

Komentarz Ekspertki na temat Poglądów KW Wolni i Solidarni

Blok I Polska w Unii Europejskiej

Komitet Wyborczy Wolni i Solidarni opowiada się za pozostaniem Polski w strukturach Unii Europejskiej. W ankiecie podkreślono, że standardy prawne Unii Europejskiej są znacznie wyższe w obszarze zdrowia, edukacji i dobrostanu obywateli. W kwestii relacji dwustronnych Polska – Unia Europejska i Polska – USA, przedstawiciele KWWiS chcieliby aby traktować tych partnerów równorzędnie. KWWiS nie ma jednoznacznego zdania dotyczącego prowadzenia polityki w regionie Trójmorza jako równoległej względem Unii Europejskiej. W odpowiedzi na pytanie zadane w ankiecie, zwrócono uwagę na to, że państwa Trójmorza nie mają zbliżonej polityki gospodarczej, a co za tym idzie, nie można traktować tych relacji jako równorzędnych z Unią Europejską. Ponadto podkreślono, że państwa należące do inicjatywy Trójmorza, mają sprzeczne interesy w tym regionie.

**Komentarz do badania
wybranych komitetów wyborczych 2023**

Blok II Integracja europejska

Komitet Wyborczy Wolni i Solidarni nie zajmują żadnego stanowiska w temacie dotyczącym zacieśniania współpracy w Unii Europejskiej na wzór federacji czy też tworzenia Europy Wielu Prędkości. W ankiecie zwrócono uwagę, że ich zdaniem Unia Europejska nie jest jednolita wewnątrz, a państwa członkowskie nie są zgodne co do przyszłości projektu integracji europejskiej. Jednocześnie KWWiS dostrzega konieczność poszerzenia uprawnień Parlamentu Europejskiego. Dostrzegają w tym szansę na szybszą integrację państw. Natomiast w kwestii stworzenia transnarodowych list wyborczych, KWWiS nie chce aby doszło do wprowadzenia tego mechanizmu. Argumentują swoje stanowisko tym, że możliwość głosowania na kandydatów z innych krajów wprowadziłoby duży chaos. Chociaż chcą rozszerzenia uprawnień Parlamentu Europejskiego, to uważają, że kompetencje pozostałych instytucji UE nie powinny być zwiększane, a głosowanie w Radzie Europejskiej powinny zapadać jednomyślnie. KWWiS uważa, że mechanizm praworządności powinien być traktowany jako sankcyjny wobec państw narodowych. W opinii KWWiS, instrument ten przyczyniłby się do poprawy przestrzegania prawa w Polsce, a także pomógłby w procesie odpolitycznienia polskich organów ścigania tj. prokuratury. Według KWWiS „obywatele są bezradni wobec bezprawia, a ilość afer występująca w Polsce jest większa niż w innych krajach”. Przez pryzmat odpowiedzi udzielonych w ankiecie przez KWWiS, jednoznacznie wynika, że jej członkowie chcą pozostać w strukturach Unii Europejskiej, dostrzegając w tym przede wszystkim korzyści ekonomiczne. Unia ma być solidarna wobec państw słabiej rozwiniętych. Ważne dla nich jest także budowanie wspólnej tożsamości europejskiej.

Blok III Poszerzenie Unii Europejskiej

W temacie poszerzenia Unii Europejskiej o inne państwa, komitet KWWiS jest przeciwnikiem przyjęcia w struktury unijne kolejnych państw członkowskich m.in. Ukrainy, Turcji, Bośni i Hercegowiny. W uzasadnieniu podkreślają, że z jednej strony Unia Europejska nie jest gotowa na przyjęcie nowych państw, a państwa kandydujące nie spełniają kryteriów i standardów wymaganych w traktatach. W odpowiedzi podkreślono problemy w korupcją oraz wewnętrzne konflikty między państwami.

Blok IV Gospodarka

W kwestii przyjęcia waluty EURO, Wolni i Solidarni nie mają żadnego zdania. Uzasadniają to brakiem przejrzystości w obecnej sytuacji gospodarczej Polski. Nie są zwolennikami zniesienia unijnego systemu handlu do emisji ETS. Dostrzegają słabość Polski w obszarze energetycznym, tj. brak elektrowni jądrowej i alternatywnych źródeł energii powoduje, że Polska nie jest w stanie spełnić wymogów polityki klimatycznej UE. Opowiadają się za wybudowaniem elektrowni jądrowej i rozbudowaniem infrastruktury energetycznej. W kontekście sprawy kopalni w Turynie, to Komitet KWWiS nie postrzega tego przez pryzmat bezpieczeństwa energetycznego Polski. Zwracają uwagę na wysoką cenę energii elektrycznej i brak dywersyfikacji źródeł energii. Komitet KWWiS prezentuje stanowcze stanowisko wobec wprowadzenia zmian w sądownictwie w celu odblokowania środków z Krajowego Planu Odbudowy. Jak podkreślono w ankiecie „zmiany w sądownictwie spowodowały totalne bezprawie, brak transparentności, obniżenie poziomu orzekania, demoralizację sędziów, prokuratorów oraz policjantów, tworzenie mafii prawniczych kreujących przestępstwa, kwestionowanie prawomocnych wyroków przez prokuratorów, policjantów, oskarżanie i skazywanie niewinnych obywateli przez sędziów tak dla zabawy min na rzecz mafii dewelopersko- politycznych, układów lokalnych”. Komitet Wolni i Solidarni przychyliła się do działań mających na celu ograniczenie napływu towarów rolnych Ukrainy na rynek Polski i unijny.

Blok V Bezpieczeństwo

W kwestii związanych z bezpieczeństwem, Komitet Wolni i Solidarni opowiadają się za ochroną granic zewnętrznych UE przed napływem nielegalnych imigrantów, z drugiej strony dopuszczają uczestniczenie w programie relokacji uchodźców. W obszarze bezpieczeństwa militarnego, ważna jest współpraca z USA w strukturach NATO. Chcieliby także aby została utworzona armia europejska, bo „Bezpieczeństwo Unii Europejskiej tego wymaga”

Dziękujemy za pobranie Komentarza ekspersckiego!

Jeśli chcesz, aby nasi eksperci wykonali taki komentarz dla Ciebie, skontaktuj się z nami.

724 129 122

kontakt@ine.org.pl

www.ine.org.pl